T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
REKREASYON YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

YAĞLI GÜREŞ SPORCULARININ SERBEST ZAMAN TUTUM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

İSMAİL BALABAN

TEZ DANIŞMANI

DOÇ. DR. İSA SAĞIROĞLU

EDİRNE 2020

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
REKREASYON YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI
DOĞRULUK BEYANI

Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında, tüm verilerin bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini, kullanılan verilerde tahrifat yapılmadığını, tezin akademik ve etik kurallara uygun olarak yazıldığını, kullanılan tüm literatür bilgilerinin bilimsel normlara uygun bir şekilde kaynak gösterilerek ilgili tezde yer aldığını ve bu tezin tamamı ya da herhangi bir bölümünün daha önceden Trakya Üniversitesi ya da farklı bir üniversitede tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

07/08/2020

İsmail BALABAN

Tezin Adı: Yağlı Güreş Sporcularının Serbest Zaman Tutum Düzeylerinin İncelenmesi

Hazırlayan: İsmail BALABAN

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, yağlı güreş sporcularının serbest zaman tutum düzeylerinin incelenmesi ve bazı demografik özelliklere göre karşılaştırılmasıdır. Çalışmanın evrenini, Türkiye Güreş Federasyonu'nun "baş","başaltı","büyük orta" ve "küçük orta büyük" yağlı güreşlerinde lisanslı olarak aktif olan yağlı güreş sporcuları oluşturmaktadır. Çalışma grubunu ise 2019 yılında yapılan "658. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri"ne katılan sporculardan kolayda örneklem yöntemi ile seçilen 226 güreşçi arasından bilgi ve ölçek formlarını eksiksiz olarak dolduran, 18-45 yaşları arasında değişen ($Ort_{yaş}$=27.90 ± 7.05), 218 gönüllü oluşturmuştur.

Çalışmada kullanılan veri toplama araçları 2 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, yağlı güreş katılımcılarının demografik bilgilerini tanımlamaya yönelik oluşturulan kişisel bilgi formu, ikinci bölümde ise araştırmanın amacına yönelik Boş Zaman Tutum Ölçeği (BZTÖ)'dir.Verilerin değerlendirilmesinde, tanımlayıcı istatistiklerle birlikte bağımsız örneklemler için MANOVA ve ANOVAanalizleri kullanılmıştır.

Çalışma bulgularına göre yağlı güreş sporcularının serbest zaman tutumlarının yüksek olduğu ve "bilişsel" tutum alt boyutunun tüm boyutlar içerisinde en yüksek ortalama puanda olduğu, demografik değişkenlere göre; gelir,haftalık serbest zaman süresi ve serbest zamanları değerlendirmede güçlük çekme durum değişkenlerine göre farklılaştığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, ülkemizde asırlardır geleneksel olarak düzenlenen festivalin en önemli öğesi olan yağlı güreşçilerin, serbest zamanları değerlendirmeye ilişkin olarak spor federasyonları ve spor kulüpleri tarafından eğitimler ve çeşitli serbest zaman organizasyonları ile davranışsal tutumlarının yükseltilmesi için çalışmaların yapması önerilebilir.

Anahtar kelimeler:Kırkpınar, Serbest Zaman Tutumu, Yağlı Güreş, Edirne

Name of Thesis: Comparison of Leisure Attitude Levels of Oil Wrestling Athletes

Prepared By: İsmail BALABAN

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the leisure attitude levels of oil wrestling athletes and compare them according to some demographic features. The subject of the study is constituted by oil wrestling athletes who actively licensed in oil wrestling in Turkey Wrestling Federation's different catagories. The study group is constituted from 226 wrestlers who are ranging from 18-27 (apprx. =27.90 ± 7.05) years old and selected by the sampling method by filling accurately all the survey forms, which athletes participated in 2019's " 658. Historical Kırkpınar Oil Wrestling Competition".

The data collection tools that are used in the study is formed by 2 parts. The first part is the personal information form to identify the demographic information of the oil wrestling participants. The second part is the Leisure Attitude Scale (LAS) according to the purpose of the study. Besides identifying statistics, MANOVA and ANOVA analyzes were used for independent samples and evaluation of the data.

According to the findings of the study, it can be concluded that the leisure attitudes of the participants of the oil wrestling sports are high. The “cognitive” attitude subscale was the highest between the average score. According to the demographic variables, the income, weekly leisure period and the difficulty in assessing leisure are varied between the participants.

As a result, regarding the evaluation of leisure time, it may be recommended for the sport federations and sport clubs to conduct studies to increase their behavioral attitudes through trainings and various leisure time organizations. The reason is that, this traditional oil wrestling competition in our country, which is organized for the centuries, is the most important element of the festival.

Keywords:Kırkpınar, Leisure Attitude, Oil Wrestling, Edirne.

ÖNSÖZ

Çalışmamın her aşamasında desteğini her zaman hissetttiğim danışman hocam sayın Doç. Dr. İsa SAĞIROĞLU'na, Değerli hocamız Prof. Dr. Hakan TUNA'ya, lisansüstü eğitimim süresince bana katkı sağlayan hocalarımdan sayın Doç. Dr. Murat ÖZMADEN'e, Dr. Öğr. Üyesi Yasin YILDIZ'a çalışmanın ortaya çıkmasına izin veren Güreş Federsayonu yetkililerine, Edirne Belediyesi'ne ve değerli zamanlarını ayırıp ölçme araçlarını dolduran kıymetli pehlivanlara şükranlarımı sunarım.

İsmail BALABAN

EDİRNE 2020

İÇİNDEKİLER LİSTESİ

ÖZET ..... **i**
ABSTRACT ..... **ii**
ÖNSÖZ ..... **iii**
İÇİNDEKİLER LİSTESİ ..... **iv**
KISALTMALAR LİSTESİ ..... **vi**
TABLOLAR LİSTESİ ..... **vii**
EKLER LİSTESİ ..... **viii**
BİRİNCİ BÖLÜM **1**
GİRİŞ **1**
PROBLEM 2
AMAÇ 2
SAYILTILAR 3
SINIRLILIKLAR 3
İKİNCİ BÖLÜM **4**
1. GENEL BİLGİLER **4**
1.1. Serbest Zaman Kavramı 4
1.2. Tutum ve Serbest Zaman Tutumu Kavramı 7
1.2.1. Serbest Zaman Tutumunun Ölçülmesi 8
1.2.2. Serbest Zaman Tutumu ile İlgili Çalışmalar 8
1.3. Kırkpınar Yağlı Güreşleri 12
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **17**
2. MATERYAL VE YÖNTEM **17**
2.1. Örneklem Grubu 17
2.2. Veri Toplama Araçları 17
2.2.1. Kişisel Bilgi Formu 17
2.2.2. Boş Zaman Tutum Ölçeği (BZTÖ) 17
2.3. Verilerin Toplanması 18
2.4. Verilerin Analizi 18
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **19**
3. BULGULAR 19
BEŞİNCİ BÖLÜM **23**
4. TARTIŞMA VE SONUÇ 23

ALTINCI BÖLÜM 26
5. ÖNERİLER 26
YEDİNCİ BÖLÜM 27
KAYNAKLAR 27
EKLER 35

KISALTMALAR LİSTESİ

BZTÖ Boş Zaman Tutum Ölçeği

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Ölçek Puanlarının Dağılımı 19

Tablo 2. Medeni Durum Değişkenine Göre MANOVA Sonuçları..... 20

Tablo 3. Eğitim Durumu Değişkenine Göre MANOVA Sonuçları..... 20

Tablo 4. Gelir Durumu Değişkenine Göre MANOVA Sonuçları..... 21

Tablo 5. Güreş Yapma Yılı Değişkenine Göre MANOVA Sonuçları..... 21

Tablo 6. Güreş Kategorisi Değişkenine Göre MANOVA Sonuçları..... 22

EKLER LİSTESİ

EK 1: Etik Kurul Onay Formu

EK 2: Kişisel Bilgi Formu

EK 3: Boş Zaman Tutum Ölçeği

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Serbest zaman çalışmalarıyla ilgili gelişmiş ülkelerdeki literatür incelendiğinde, çoğunlukla "motivasyon", "engeller" ve "tutum" gibi başlıklarda çalışmaların yoğunlaştığını görmekteyiz (Gürbüz ve Henderson, 2013). Ülkemizdeki araştırmacılar da, son onbeş yılda serbest zaman ve rekreasyon kavramı ile ilgili çalışmalarını artırdıkları görülmektedir. Uluslararası literatüre benzer bir şekilde ülkemizde de"serbest zaman motivasyonu" (Gürbüz vd., 2006; Güngörmüş, 2007; Güngörmüş, 2012; Sağıroğlu ve Ayar, 2017), "serbest zaman engelleri" (Karaküçük ve Grübüz, 2006; Gürbüz ve Karaküçük, 2007; Demirel ve Harmandar, 2009) ve "serbest zaman tutumu" (Akgül, 2010; Akgül ve Gürbüz, 2011) gibi ölçek geliştirme/uyarlama ve alan uygulaması çalışmalarının olduğu görülmektedir. Çalışmaların günümüzde diğer serbest zaman ve rekreasyon genelinde farklı ölçme araçlarıyla da alana katkılar yaptığı izlenmektedir.

Bu bağlamda gelişmiş ülkelerdeki gibi ülkemizde de serbest zamanın algısı önemsenmeye başladığı; sosyo-ekonomik gelişmelere bağlı olarak serbest zaman tutum ve değerlendirme alışkanlıklarında da ilerlemenin olduğu gözlemlenmektedir.

Serbest zamanları olumlu değerlendiren bireyler başarılı olmakla beraber, hem kendisine hem de çevresine katkılar sağlamaktadır (Güngörmüş, 2007). Bu toplumlar içinde geçerli bir süreçtir.

Serbest zaman fonksiyonlarının "dinlenme, eğlenme ve gelişim" (Karaküçük, 2005) barındırdığı yelpaze çok geniştir. Bu yelpazede; sanatsal, kültürel, eğitimsel faaliyetler olduğu gibi turizm etkinlikleri de olabilir. Birey bu zamanını evde pasif olarak televizyon izleyerek geçirebileceği gibi aktif olarak bir yürüyüş veya orta/yüksek seviyede spor aktivitesine de katılabilir. Ayrıca bu tür bir etkinliği yerinde izlemek için açık veya kapalı müsabaka alanlarına gidebilir.

Bu etkinlikler içerisinde yüzyıllardır yapılan ve günümüze kadar gelmiş geleneksel olarak düzenlenen Kırkpınar Yağlı Güreşleri izleyenler açısından serbest zamanları değerlendirme biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Yıllarca antrenman yaparak müsabakaya hazırlanan sporcular hem geleneğin devam etmesine hem de yerel, ulusal ve uluslararasından gelen seyircilere şölen sunmak için, "Er meydanı"nda yağlanarak ter dökmektedirler. Onlar açısından bir meslek olan güreş izleyiciler açısından ise bir serbest zaman uğraşıdır.

658 yıldır süregelen ve Dünya'nın bu zamana kadar gelmiş geçmiş en eski ve büyük organizasyonunda güreş yapan sporcuların da, serbest zamanlarını nasıl değerlendirdikleri önemli bir konudur. Sporcuların serbest zamanlarına ilişkin tutumlarının olumlu olması yapacağı işin kalitesine yansıyacağından hareketle; çalışmanın önemi daha da artmaktadır.

Bu bilgilerden hareketle çalışmanın amacı, 658. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri"ne katılan sporcuların serbest zaman tutum düzeylerinin incelenmesi ve bazı demografik özelliklere göre karşılaştırılmasıdır.

PROBLEM

658. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri'ne katılan sporcuların serbest zaman tutum düzeyleri nelerdir?

AMAÇ

Bu çalışmaTürkiye Güreş Federasyonu'nun "baş", "başaltı", "büyük orta", ve "küçük orta büyük" yağlı güreşlerinde lisanslı olarak aktif olan yağlı güreş sporcuları içerisinden "658. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri"ne katılan sporcuların serbest zaman tutum düzeylerinin incelenmesi ve bazı demografik özelliklere göre karşılaştırılmasıamacıyla yapılmıştır.

SAYILTILAR

- Araştırmaya katılan güreşçilerin evreni belirgin özellikleriyle yansıttığı varsayılmaktadır.
- Araştırma kapsamında toplanan tüm verilerin gerçeği yansıttığı varsayılmaktadır.
- Serbest zaman ve boş zaman kavramı eş anlamlı olarak kullanılmıştır.
- Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan "Boş Zaman Tutum Ölçeği"nin geçerlik ve güvenirlik çalışmasının daha önce farklı çalışmalarda yapılmış ve araştırmanın amacına uygun yeterlilikte olduğu varsayılmıştır.
- Araştırmaya katılan güreşçilerinsorulara ilişkin verdikleri bilgileri doğru yansıttıkları ve araştırmaya gönüllü olarak katılım gösterdikleri varsayılmıştır.

SINIRLILIKLAR

- Araştırma 658. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşlerine katılan güreşçiler ile sınırlıdır.
- Araştırma, 658. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşlerine katılan güreşçiler içerisinden "baş", "başaltı", "büyük orta", ve "küçük orta büyük" kategorilerinde mücadele eden sporcular ile sınırlıdır.
- Araştırma sonuçları, literatür taraması sonucunda alan yazınında ulaşabilen bilgiler ve yaşları 18-45 arasında değişen 226 güreşçiden elde edilen verilerin analizi ve yorumlanması ile sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

1. GENEL BİLGİLER

1.1. Serbest Zaman Kavramı

On dokuzuncu yüzyılın ortalarından itibaren etkisini gösteren sanayileşme ile birlikte üretimin artması ve çalışma şartlarında gözlemlenen iyileşme kentlileşmeyi beraberinde getirmiştir. Teknolojik gelişmeler sonucunda çalışma sürelerinin azaltılması ve yaşam standartlarının artması ile birlikte toplumun büyük çoğunluğu kentlere göç etmeye başlamıştır (Gökçe, 2008). Yirminci yüzyılın başlarında artık çalışma koşullarının kısalması ile birlikte iş dışında kalan zamanlarda bireyler durağan yaşamlarını hareketlendirmek için özel zamanlara ihtiyaç duymaya başlamış ve bu ihtiyaç "serbest zaman kavramını" insanlara hatırlatmıştır. Bireyler tarafından yaşamın önemli bir boyutuna yerleştirilen serbest zamanlar artık varlığına en çok ihtiyaç duyulan bir alan halini alarak sanayileşme ile birlikte artan zamanlara ilişkin serbest zamanları da değerlendirme süreleri giderek artış göstermiştir (Güngörmüş, 2007).

Serbest zaman kavramı ile ilgili alanyazın incelendiğinde, birçok tanıma rastlamak mümkündür. Güngörmüş (2007) serbest zaman ile ilgili farklı tanımlamaların yapılmasındaki temel nedeninin; araştırmacıların bu kavramı değişik açılardan incelemiş olmasına bağlamaktadır. Araştırmacılar serbest zamanı "serbest zaman" (Henderson, 1996;Gökçe, 2008;), "boş zaman" (Abadan, 1965; Bodur, 1988; Kılbaş, 2001; Doğan, 2002; Karaküçük, 2005; Demir ve Demir, 2006) veya "özgür zaman" (Güler, 1978; Gökçe, 1984; Baud-Bovy ve Lawson, 1998) olarak tanımlamaktadırlar. Ülkemizde "boş zaman" ve "serbest zaman" ifadeleri kullanılırken biri, diğerine tercih edilebilmektedir.Çalışmada bu kavram "serbest zaman" olarak değerlendirilecektir.

Latince “licere” işten özgür olmak anlamına gelen, İngilizce anlamı “leisure” olarak ifade edilmekte ve anlamı “özgür olmak”tır. Yunanca “schole”, Fransızca “loisir” olarak bilinmekte ve özgür olma kelimelerinden türemektedir (Torkildsen, 2005).

Serbest zaman,“bireyin işe ve işle ilgili sorumluluklar ayrıca kendisi ve ailesinin bakımına ayırdığı zamanın dışında kalan zaman” (Müştigil, 1993), “insanın kendi adına özgürce kullanmak hakkına sahip olduğu, iş ve yaşamla ilgili zorunlu sorumluluk ve görevler yerine getirildikten sonra arta kalan zaman dilimi” (Şahin, 2005), “temelde bireyin özgür olduğu, özgürce seçebildiği zaman” (Parr ve Lashua, 2004) ve “bireyin istediği şeyleri yapmak üzere, işyerinin uzağında geçirdiği zaman dilimi”(Zelinski 2004) olarak tanımlanmaktadır.

Veblen (1899), serbest zamanı tembellik karşıtı bir kavram olarak nitelendirmiş ve kavramın tembelliği ya da istirahati değil, aksine bir faaliyeti gerektirdiğini, Broadhurst (2001) kavramın, “artık bir zaman olarak görülemeyeceğini, aksine yaşamın temel bir parçası” olduğunu ve Yetim(2005) ise“bireyiçin, dinlenme ve rahatlamanın yanında bilgilerini arttırma ve beceri gelişimi” zamanı olarak ifade etmişlerdir.

Looseley (2010) serbest zamanı yaşama bütünüyle dahil olma fikri ile birlikte kültür olgusunu da içerisine alarak bireylerin topluma ayak uydurmak için yapmakla zorunlu olduğu işler dışında kalan zamanlarda dinlemek, eğlenmek, becerilerini geliştirmek için özgür iradeleri doğrultusunda seçtiği bir etkinliği gerçekleştireceği zaman dilimleri olarak tanımlamıştır.

Tanımlardan da anlaşılacağı üzere serbest zamanın dinlenmek, eğlenmek ve gelişim fonksiyonları (Gürbüz, 2006) bulunmaktadır. Serbest zaman içerisinde bireyler özgürce seçebilecekleri birçok hareket gerektiren aktif aktivite yapabileceği gibi; aynı zamanda sakin bir şekilde evinde veya açık alanlarda, bir deniz kenarında dinlenerek pasif bir etkinlik içerisinde de bulunabilirler. Bu durum serbest zamanın özgürlük algısının da bir gereğini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda bireyin tutumları ön plana çıkmaktadır. Çünkü, bu etkinlikleri bilmek, yönelmek ve davranışa dönüştürmek için bireyde tutum algısının serbest zaman içerisnde bulunması bir gereklilik oluşturmaktadır.

1.2. Tutum ve Serbest Zaman Tutumu Kavramı

Güncel Türkçe sözlükte tutum: “bireyler, nesneler ve düşüncelere karşı düşünce, duygu ve davranışları düzenli bir biçimde şekillendiren, olumlu ya da olumsuz yargı ve tepkide bulunma eğilimi”, “davranışları güdüleyen kalıplı ve kazanılmış eğilim ya da yatkınlık” (TDK, 2019) olarak ifade edilirken; psikoloji sözlüğünde ise “bir nesne, kişi, grup, konu ya da kavram hakkında, bir ölçek üzerinde olumsuzdan olumluya doğru derecelendirilebilen, nispeten kalıcı nitelikteki genel değerlendirme” (Karataş, 2019) olarak tanımlanmaktadır.Tanımlardan da anlaşılacağı üzere,tutumlar hedef nesnelerle ilgili özet değerlendirme olarak karşımıza çıkmaktadır. Yani tutumların oluşum aşamalarında, nesneye ilişkin olarak inancın, duyguların ve nesnenin daha önceden yol açtığı davranışlar rol oynamaktadır.

Serbest zamana yönelik tutum ise Ragheb ve Beard (1982)’e göre, bireylerin kavrama ilişkin olarak elde edilen bilgi, inanış, duyguve davranış tarzlarının olumlu ya da olumsuz yönelimleri (tepki ve eğilim) olarak ifade edilmektedir.

Serbest zaman tutumlarının bütün dünyada hızla değişmekte ve gelişmekte olduğunu ifade eden Akgül (2010), bireylerin serbest zaman davranış eğilimi incelendiğinde; yaşam biçimi, eğitimi, tutumları ve düşünceleri arasında sıkı bir ilişki olduğunu vurgulamıştır. Bireylerin serbest zaman etkinliklerine yönelik tutumlarının belirlenmesi; serbest zaman davranışları üzerinde, programlarının düzenlenmesinde, serbest zaman motivasyon ve tatmin düzeyinin tahmini ile yakından ilişkili (Ragreb ve Beard, 1982; Kaufman 1984; Ragheb ve Tate, 1993) ve önemli bir yere sahiptir (Walker vd. 2007; Teixeira ve Freire, 2013).

Bu açıdan bakıldığında serbest zaman tutumlarının belirli alt boyutlarda incelenmesi önem arzetmektedir. Teixeira ve Freire(2013) ise “serbest zaman tutumuyla ilgili çalışmalarının merkezinde; bilişsel, duyuşsal ve davranışsal tutumların incelenmesi” yer aldığını belirtmiş ve Akgül (2010) ise serbest zaman tutumlarıyla ilgili alt boyutları birer örnekle; “serbest zaman aktiviteleri insana mutluluk verir” cümlesi serbest zaman tutumunun bilişsel ögesini; “serbest

zaman aktivitelerimden keyif alırım' duyuşsal ögesini; "serbest zaman aktivitelerine sık sık katılırım" cümlesi ise davranışsal öğesini açıkladığını ifade etmiştir.

1.2.1.Serbest Zaman Tutumunun Ölçülmesi

Alanyazın incelendiğinde serbest zaman tutumuyla ilgili birçok ölçme aracı geliştirildiğini görmekteyiz (Burge, 1961; Neulinger ve Breit, 1971; Crandall ve Slivken, 1978; Ragheb ve Beard, 1982). Altmış yıla yakın zamandır geliştirilen bu ölçme araçları içerisinde Ragheb ve Beard (1982)'in ölçme aracının günümüzde kabul gördüğü; diğerlerinin ise değişimlere uğraması (Burge, 1961), serbest zaman tutumunun içeriğiyle ilişkisi olduğuna ilişkin kesin bir kanıt bulunamaması ve değerlendirme aşamasının zorluklarından kaynaklı kullanışsız olması (Neulinger ve Breit, 1971)ve sadece bir boyutu ölçtüğü (Crandall ve Slivken, 1978) görülmektedir.

Ragheb ve Beard (1982)'in ölçme aracının geliştirilmesindeki ana sebebin diğer ölçme araçlarının tam manasıyla serbest zaman tutumlarını ölçmeme olduğu söylenebilir. Ancak Ragheb ve Beard (1982) serbest zaman tutumu ölçeğini geliştirilirme aşamasında diğer ölçeklerdeki maddeleri de dikkate alınmışlardır. Ragheb ve Beard (1982) tarafından geliştirilenölçeğin diğer bilim alanlarında olduğu gibi tutumların bilişsel, duyuşsal ve davranışsal alt boyutlarını içerdiği için ve güvenirlik katsayısı diğer ölçeklerden de oldukça yüksek bir değerde olduğundan günümüzde halen serbest zaman tutumlarını ölçen ve atıf alan bir ölçüm aracı olduğu ifade edilebilir.

Araştırmada daRagheb ve Beard (1982) tarafından literatüre kazandırılmış, Akgül ve Gürbüz (2011) tarafından Türkçe sürümü yapılmış ölçek kullanılmıştır.

1.2.2.Serbest Zaman Tutumuile İlgili Çalışmalar

Serebest zamana yönelik yapılan çalışmaların sayısı son yıllarda artış göstermektedir. Bu çalışmalar incelendiğinde bireylerin serbest zaman etkinliklerine katılımı, serbest zaman tutumu ile ilgili çalışmalara rastlanılmıştır.

Chung ve Philips (2002)'in Tayvan ve Amerika'daki 451lise öğrencisi ile yaptıkları çalışmada,erkeklerin kızlara göre daha fazla serbest zaman egzersiz tutum değerlerine ve Amerikalı öğrencilerin daha fazla serbest zaman tutum değerlerine sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Deng ve arkadaşları (2005) Ragheb ve Beard (1982)'in ölçme aracını kullandığı çalışmalarında,Kanada'da yaşayan İngilizlerin serbest zaman tutumunun "davranışsal" alt boyutunda gelir düzeyinde farklılıkların oluştuğu; Çinliler için ise eğitim durumu açısından "duyuşsal" alt boyutuyla önemli bir ilişkisi olduğu tespit edilmiştir.

Siegenthaler ve O'Dell (2010)'in İngiltere'de üniversite öğrencisi ve aile üyelerinin katıdıkları araştırmada aile üyeleri birbirlerinin tutumlarını etkilediği sonuca ulaşılmıştır. Ayrıca çiftlerin, serbest zaman tutumu, serbest zaman memnuniyeti ve serbest zamanda algılanan özgürlük düzeyleri arasında benzer ilişkiler tespit edilmiştir.

Akgül (2010) farklı kültürlerdeki öğrencilerin serbest zaman tutumlarının karşılaştırılması amacıyla 221'i Londra ve 462'sinin ise Ankara'da öğrenim gören devlet üniversitesi öğrencisi olmak üzere, toplam 683 kişyle yaptığı çalışma sonucuna göre, Ankara'daki öğrencilerin serbest zaman tutumları genel olarak cinsiyete göre anlamlı bir fark gösterirken; Londra'daki öğrencilerin ise yaşa göre anlamlı bir fark gösterirmiştir. Kentler arasında rekreasyonel etkinliklerde fiziksel etkinlikve bu etkinliklere nerede katıldıkları değişiklik gösterirmiş; sosyal, kültürel-sanatsal, turistik ve diğer etkinliklerde ise aynı etkinlikler seçilmiştir. Ayrıca, etkinliklere katılım sıklıklarında da çeşitli farklılıklar belirlenmiştir. Bu etkinlikler, öğrencilerin gelir durumlarına göre de değişmemektedir. Şöyle ki; Ankara'daki öğrenciler sinemaya daha sık katılırken, Londra'daki öğrenciler ise tiyatro ve sergi-kermes etkinliklerine daha sık katılmaktadırlar.

Çelik (2014), “Ankara Polis Koleji öğrencilerinin boş zaman aktivitelerine ilişkin tutumların belirlenmesi” konulu 830 katılımcıya ulaştığı çalışmasında, katılımcıların serbest zaman tutumlarının “yaş, sınıf, haftalık serbest zaman yeterliliği, serbest zaman değerlendirme güçlüğü, ağır ve hafif egzersiz şiddeti, egzersiz yapma sıklığı ve kulüp üyelik durumu” değişkenlerine" göre anlamlı bir farklılık gösterdiğisonucuna ulaşmıştır.

Günaçtı Atasoy (2014) 238 beden eğitimi öğretmeninin örneklem grubunu oluşturduğu yaptığı çalışma sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin serbest zamana yönelik tutumlarının, “cinsiyet ve “kademe değişkenleri” açısından “bilişsel” alt boyutta; “medeni durum” ve “okulun bulunduğu çevrenin sosyo-ekonomik durumu” değişkenleri açısından ise tüm alt boyutlarda anlamlı bir şekilde farklılaştığı; yaşa ve çalışma sürelerine bağlı olarak, yaşam doyum düzeyleri azalırken, serbest zamana yönelik tutumlarının ise arttığı belirlenmiştir. Ayrıca katılımcıların yaşam doyumu ve serbest zamana yönelik tutumları arasında pozitif yönde ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Çimen ve Sarol (2015)’un yaptığı çalışmada, serbest zaman tutumunun cinsiyet değişkenine göre,“bilişsel” ve “duyuşsal” alt boyutlarında “kadın” katılımcılar, fakülte değişkeni açısından ise “davranışsal” alt boyutunda “Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri” lehine anlamlı şekilde farklılaştığı sonucuna varılmıştır. Sonuç olarak, üniversite öğrencilerinin genel olarak serbest zamana yönelik olumlu tutum içinde olmalarına karşın;Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin bunu davranışlara yönlendirme konusunda daha başarılı oldukları belirlenmiştir.

Akyüz (2015)’ün çalışmasında 600 üniversite öğrencisinin serbest zaman etkinliklerine ilişin tutum düzeyleri araştırılmıştır.Sonuçlara göre katılımcıların serbest zaman tutumları, “kadın”ların “erkek”lere göre, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin ise Edebiyat Fakültesi öğrencilerine göre daha olumlu olduğunu tespit etmiştir.

Karaman vd. (2016)'nin çalışmasında, rekreatif dans aktivitelerine katılan bireylerin serbest zaman tutumlarının olumlu olduğu; yaş ilerledikçe ve gelir seviyesi yükseldikçe mutluluk düzeyi yükselmekte ve BZTÖ'nin "davranışsal" alt boyut puanları artmaktadır. Ayrıca rekreatif dans etkinliklerine katılan bireylerin serbest zaman tutum puanlarının artması mutluluk düzeylerin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Önal (2017) 750 üniversite öğrencisinin örneklem grubunu oluşturduğu çalışmasında, katılımcıların aktivitelere katılım sıklığı arttıkça kişinin serbest zamana karşı tutumu da olumlu ve pozitif olarak gelişim gösterdiği tespit edilmiştir.

Akyüz vd. (2018)'nin yaptığı çalışmada684Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencisinin serbest zaman etkinliklerine ilişin tutum düzeyleri araştırılmıştır.Sonuçlara görekatılımcıların serbest zaman tutumu ve mutluluk düzeylerinin yaş, bölüm ve kişisel gelir gibi değişkenlere göre farklılık gösterdiği; BZTÖ ve mutluluk ölçeği arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir.

Cengiz ve arakadaşları (2018)'nın çocuklarını spor okullarına gönderen velilerin psikolojik iyi oluş ve serbest zaman tutum düzeylerindeki demografik farklılıkları tespit etmek ve serbest zaman tutum ile psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla 121 erkek ve 73 kadın olmak üzere toplam 194 veliyle yaptığı çalışma bulgularına göre, "medeni hal" ve "fiziksel aktivitelere katılım durumu" değişkeninin "BZTÖ"nin alt boyutları üzerindeki temel etkisinin anlamlı olduğutespit edilmiştir. "BZTÖ"nin "medeni hal" değişkenine göre "bilişsel" ve "davranışsal" (bekar katılımcıların puanı yüksek); fiziksel aktivitelere katılım değişkenine göre tüm alt boyutlarda (aktivitelere katılanların puanı yüksek) ve spor merkezlerine göre ise sadece "duyuşsal" (spor merkezlerine üye olanların puanı yüksek) olarak anlamlı farkın oluştuğunu ortaya koymuştur. Ayrıca "cinsiyet", "eğitim durumu" ve "gelir düzeyi" değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Kara ve arakadaşları (2018)'nın üniversiteöğrencilerinin serbest zaman tutumu ve tutkunluk düzeylerini bazı değişkenlere göre incelemek ve serbest zaman tutumunun tutkunluk düzeylerini yordama gücünü belirlemesi amacıyla 154'ü kadın (Ortyaş= 20.51±1.44) ve 95'i erkek (Ortyaş= 22.26±1.93) olmak üzere toplam 249 üniversite öğrenci ile yapılan çalışma sonucunda, katılımcıların "egzersiz türüne" (bireysel, grup) göre "BZTÖ" alt boyutlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı, "düzenli egzersize katılım" değişkenine göre ise "duyuşsal" ve "davranışsal" alt boyutlarında katılanlar lehine, anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir. Ayrıca analiz sonuçları, serbest zaman tutumunun tutkunluğun anlamlı bir yordayıcısı olduğunu ortaya koyaktadır. Düzenli olarak yapılan fiziksel aktivitenin, serbest zaman tutumunda "duyuşsal" ve "davranışsal" farklılıklar oluşturduğu sonucuna varılmıştır.

Yalçın ve arkadaşları (2018)'nın çalışmasında, "kadın" katılımcıların, "spor yapan" ve serbest zaman değerlendirmede "güçlük çekmeyen"lerin serbest zaman tutum ortalama puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Denkel (2019)'in Trakya Üniversitesi Kırkpınar Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulun'da öğrenim gören (155 kadın, 150 erkek) toplam 305 üniversite öğrencisininserbest zaman tutumlarının belirlenmesi ve demografik değişkenlere göre karşılaştırılması amacıyla yaptığı çalışma sonuçlarına göre, katılımcıların serbest zaman tutumlarının"bölüm", "çalışma durumu" ve "gelir durumu" değişkenlerine göre farklılıklarının olduğu belirlenmiştir.

1.3. Kırkpınar Yağlı Güreşleri

Tarihi Kırkpınar yağlı güreşleri toplumumuznun geçmişten günümüze kadar geldiği tarihsel süreci anlatan somut delillerinden bir tanesidir. Bizi biz yapan, geçmişimizi bize anlatan, tarihe tanıklık etmiş bir faaliyettir. Tarihi kültürel faaliyetler toplumları birbirine kenetleyen, aralarındaki bağı güçlendiren önemli etkinliklerdir. Tarihi Kırkpınar yağlı güreşleri 6 asırdan

fazladır devam eden Türk toplumu tarafından her zaman desteklenen önemli bir etkinliktir (Soygüden, 2018).

Antik Yunanistan Olimpiyatlarından sonra dünya tarihinin bilinen en eski spor organizasyonu olan Kırkpınar, kazandığı devamlılık ve evrensel nitelik ile, sadece Edirne'nin değil; ülkemizin sahip olduğu en değerli kültürel miraslardan biridir (Alamut, 2009). Bu açıdan bakıldığında,Dünyanın en eski geleneksel spor faaliyetlerinden biri olan "Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali", Avrupa'da düzenlenen ve Türkiye'nin 2008 yılında ilk defa katıldığı "Avrupalı SeçkinDestinasyonlar Ödülü"nü kazanmış, 16 Kasım 2010 tarihinde ise UNESCO'nun "İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Miras Temsili Listesi"ne dahil olmuştur (Edirne Belediyesi Başkanlığı, 2019a).

Kırkpınar Yağlı Güreşlerinin geçmişinin 1361 yılına kadar uzandığı değişik kaynaklarca ifade edilmektedir. Buna göre güreşlere Kırkpınar adı Osmanlı Hükümdarı Orhan Gazi'nin kardeşi Süleyman Paşa'nın komutasındaki kırk askerin Edirne yakınlarında güreş tutmaları ve bu kırk kişiden ikisinin günlerce süren güreş esnasında birbirlerine üstünlük sağlayamadan can vermeleri ve gömüldükleri yerden bir pınarın akması nedeniyle verilmiştir (Küçükaltan vd., 2005). T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın internet sitesinde (2019a) efsanenin devamına ilişkin olarak; "bu yiğitler arkadaşları tarafından orada bulunan bir incir ağacının altına defnedilirler. Yıllar sonra arkadaşları aynı yere tekrar geldiklerinde iki pehlivan arkadaşlarının gömülü oldukları yerde temiz ve gür pınarların şırıl şırıl aktığını görürler. Bunun üzerine o yer "Kırkpınar" olarak adlandırılır ve böylece Kırkpınar Yağlı Güreş geleneği başlar." denilmektedir.

1950 yılından itibaren "Kırkpınar Yağlı Güreşleri" T.C. Edirne Belediyesi'nin organizasyonu ile düzenlenmeye başlamıştır. Başlangıçta "Kırkpınar Yağlı Güreşleri Panayırı" adıyla üç gün olarak gerçekleştirilen bu etkinlikler, 1966 yılından itibaren "Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri ve Kültür Etkinlikleri Haftası" adıyla yedi gün kutlanmaya başlamıştır.

Kırkpınar'ı diğer güreş etkinliklerinden ayıran, yüzyıllardır geleneksel görünümünü koruyan iç içe girmiş bir kültürel yapıda olmasıdır. Köklü bir kültürel geleneğin bireyler, gruplar ve topluluklar tarafından sürdürülmesi, Somut Olmayan Kültürel Dünya Mirası anlayışının yaygınlaşmasına bu açıdan da katkıda bulunmaktadır (Edirne Belediyesi Başkanlığı, 2019a).

Özellikle Kırkpınar Güreşleri isminden başlayarak kırk sayısı ve işlevleri, su ve pınar kültü, zamanının Hıdrellez günü olması, pehlivanların zeytinyağıyla yaptıkları tedavilerde halk hekimliğinin izleri, yine pehlivanların nazara karşı yaptığı ritüeller, kullandıkları giysiler, peşrev ve kispet üzerine çeşitli inanışlar, peşrevdeki motifler ve ritüeller, davet ve karşılama törenleri, davul zurnayla çeşitli kahramanlık havalarının çalınması sonucu meydana gelen musiki, büyüğe saygı, küçüğe sevgi anlayışı, ustalık-çıraklık, ağalık kurumu, dini mahiyette salâvatlar ve benzer türde öğeler Kırkpınar'ın her yönüyle toplumun dinamikleri tarafından desteklendiğinin ispatıdır(Dervişoğlu, 2012).

Geleneğin aktarılması konusunda Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali, bir haftalık eşsiz bir eğitim arenası; tüm Türkiye'den pehlivan ve pehlivan adaylarının, ellerinde ustalarının zembilleriyle bir araya geldiği 658 yıllık bir buluşma noktasıdır. Pehlivanlık kültürünün sürdürülmesinde sözlü kuralların belirgin olarak ortaya çıktığı en önemli süreç usta-çırak ilişkisidir. Festival aracılığıyla günümüze kadar ulaşan kültürel kimlik, çıraklara ve çocuk pehlivan adaylarına aktarılır ve bu şekilde geleneğin süreklilik kazanması sağlanır.Kırkpınar güreşleri, bir spor dalı olarak bireylerin fiziksel ve zihinsel sıhhatlerini sağlamanın yanı sıra rekabet sayesinde sosyal ve kültürel ilişkilerin şekillenmesine de katkıda bulunmaktadır. Güreşler, bireye farklı yönlerde kendini test etme olanağı sunar ve özellikle galip gelen pehlivanlara özgüven kazandırır. Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde diğer spor müsabakalarından farklı olarak yarışmacılar arasındaki karşılıklı saygı öne çıkar. Örneğin; kazanan pehlivanın

hakemin ilanından önce rakibini teselli etmesi ve yerden kaldırması gerekmektedir (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2019b).

Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin en önemli ögesi "pehlivan"dır. Pehlivanlık olgusu, Türkler için önemli bir kültürel kimlik unsurudur. "Pehlivan" kelimesi Farsça bir kelime olup Burhan-ı Katı'da; yürekli, cesur, zabit, vali, iri vücutlu ve doğru sözlü kimseye de pehlivan denildiği yazılmaktadır. Osmanlı'nın ilk dönem edipleri pehlivan kelimesini Selçuklu'da olduğu gibi savaş kahramanları için de kullanmıştır. Genel olarak Türklerde pehlivanlık; güç, yüreklilik, mertlik, centilmenlik ve güçlü bir yapı gibi bir takım özelliklerin genel adıdır ve bu yüzden pehlivanlara toplum tarafından değer verilmiştir. Türklerde her isteyen pehlivan unvanını alamazdı. Bunun için rakiplerini yenmesinin yanında ustaların ve hakemlerin de oy birliğini alması gerekmekteydi. Bu bağlamda Kırkpınar'da yağlı güreşlere katılan tüm güreşçilere de "Pehlivan" denir. Pehlivanlar usta-çırak geleneği içinde yetişir. Kırkpınar Yağlı Güreşlerinde boylarına göre dereceye giren Pehlivanlara ödüller verildiği gibi en centilmen ve en iyi peşrev atan pehlivanlara da ödül verilmektedir. Kırkpınar Yağlı Güreşlerinde Başpehlivan seçilen Pehlivan "Türkiye Başpehlivanı" olur ve altın kemerin bir yıllık sahibi olur. Arka arkaya üç yıl "Başpehlivanlığı" kazanan Pehlivan, altın kemerin ömür boyu sahibi olur(Edirne Belediyesi Başkanlığı, 2019b).

Pehlivanların dışında da Kırkpınar'ı var eden kimlikler vardır. Bu kimlikler incelendiğinde; Edirne Belediyesi Başkanlığı"Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali"Resmi Web SitesiKültürel Kimlikler Başlığı (Edirne Belediyesi Başkanlığı, 2019b)altında "Pehlivan", "Kırkpınar Ağası", "Cazgır", "Davul-zurna ekibi", "Yağcı", "Bezci" ve "Hakem"lerden oluşmaktadır.

Pek tabii güreşçilerin uzun zaman antrenman ve maç deneyimleri sonucunda "Er Maydanı"nda rakiplerine üstünlük sağlayarak; ünvanlar almaları çok kolay bir iş değildir. Bu zorlu yolun sonunda "Er Meydanı"na katılabileceklerin arasında "Baş Pehlivan" olmak oldukça

zordur. Seyircilerin bu etkinliklere katılımları ve bu etkinlikleri yüzyıllardır devam ettirerek gelenekselleşmesi organizasyon/festivallerin kalitesini göstermektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali Dünyaya en eski festivallerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tabi yüzyıllardır süregelen bu festivalin kahramanları olan pehlivanların önemi oldukçabüyüktür. Son yıllarda seyirci ve sporcu açısından festivale katılımın artarak devam etmesi, ulusal ve uluslararası basın kuruluşlarının da ilgisini az da olsa artırmıştır. Turizme de çok büyük katkıları olabilecek düzeyde olan festivalin tanıtılması ve dünya genelinde gerçek değerine çalışılması önem arz etmektedir.

Örnek verecek olursak son festivallerden biri olan, 14-16 Temmuz 2017 tarihlerinde Edirne Saray içi Er Meydanı Güreş alanında yapılan, 656. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşlerine, bütün kategorilerde toplamda 2199 sporcu katılmıştır. Seyircilerin merakla izlediği başpehlivanlık kategorisinde 60 sporcu başpehlivanlık için mücadele etmişlerdir. Müsabakalar sonucunda Antalya bölgesinden İsmail Balaban Başpehlivan olmuştur (Türkiye Güreş Federasyonu, 2019). Edirne Belediyesinden (2018) alınan bilgilere göre 14 Temmuz 2017 Cuma günü 2000, 15 Temmuz 2017 Cumartesi 4500 ve 16 Temmuz 2017 Pazar günü ise 15000 olmak üzere toplamda 21500 seyircinin saray içine geldiği tespit edilmiştir. Kırkpınar yağlı güreş organizasyonu festival çerçevesi içerisinde yapılmaktadır. Yağlı güreşlerin yapıldığı alan ve çevresi çok sayıda katılımcının farklı aktiviteler yaptığı bir alandır. Bu nedenle çok sayıda katılımcı bu bölgede rekreatif amaçlı faaliyetlerde bulunmaktadırlar. Yağlı güreşlerin yapıldığı Saray içi Güreş alanı 12 bin seyirci kapasitesine sahiptir. 2018 yılında yeni Kırkpınar Alanı Rekreasyon Projesi ile bu sayının 25000 seyirci kapasitesine çıkarmak planlanmaktadır (Edirne Kırkpınar, 2018; Kırkpınar Rekreasyon Projesi, 2018; Özer vd., 2014).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

2. MATERYAL VE YÖNTEM

2.1. Örneklem Grubu

Çalışmanın evrenini, Türkiye Güreş Federasyonu'nun "baş", "başaltı", "büyük orta" ve "küçük orta büyük" yağlı güreşlerinde lisanslı olarak aktif olan yağlı güreş sporcuları oluşturmaktadır. Çalışma grubunu ise 2019 yılında yapılan "658. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri"ne katılan sporcular içerisinden kolayda örneklem yöntemi ile seçilen 226 güreşçi arasından kişisel bilgi ve ölçekformlarını eksizsiz olarak dolduran, 18-45 yaşları arasında değişen ($Ort_{yaş}$=27.90 ± 7.05),218 gönüllü oluşturmuştur.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları 2 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, yağlı güreş katılımcılarının demografik bilgilerini tanımlamaya yönelik oluşturulan kişisel bilgi formu, ikinci bölümde ise araştırmanın amacına yönelik Boş Zaman Tutum Ölçeği (BZTÖ) oluşmaktadır.

2.2.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada kişisel bilgi formu yağlı güreşçilerin demografik bilgilerini tespit etmek amacıyla kullanılmıştır. Kişisel bilgi formunda, yaş, eğitim durumu, medeni durum, gelir, güreş yapma süresi, serbest zaman süresi ve serbest zamanları değerlendirmede güçlük çekme durumu vb. sorular bulunmaktadır.

2.2.2. Boş Zaman Tutum Ölçeği (BZTÖ)

Ragheb ve Beard (1982) tarafından geliştirilen "Boş Zaman Tutum Ölçeği"nin Türkçe uyarlaması Akgül ve Gürbüz (2011) tarafından yapılmıştır. Boş Zaman Tutum Ölçeği (1) bilişsel (2) duyuşsal ve (3) davranışsal olmak üzere eşit dağılımlı (12'şer maddelik) 3 alt boyuttan ve toplam 36 maddeden oluşmaktadır. 5'li Likert tipi olan ölçekte ifadeler; 1. kesinlikle katılmıyorum – 2. katılmıyorum – 3. kararsızım – 4. katılıyorum ve 5. kesinlikle katılıyorum

şeklinde yanıtlanmaktadır. Akgül ve Gürbüz (2011) tarafından yapılan çalışmada ölçeğin iç tutarlılık katsayıları "bilişsel" 0.81 ile "duyuşsal" 0.92 arasında değişmekte ve toplamda ise 0.97 olarak tespit edilmiştir. Bu çalışmada için BZTÖ'nin iç tutarlılık katsayıları "bilişsel" 0.887 ile "duyuşsal" 0.871 arasında değişmekte ve toplamda ise 0.940olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

2.3. Verilerin Toplanması

Çalışmada verilerin toplama süreci aşamasında araştırmacı tarafından "658. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri"organizasyon komitesine araştırmanın amacı hakkında bilgiler verilmiş ve ölçeklerin doldurulması için gerekli izinler alınmıştır. Verilerin toplanması esnasında, ölçek sorularını cevaplayan katılımcılara ölçekler ile ilgili detaylı bilgiler sunulmuş ve gönüllü katılım ilkesi esas alınmıştır. Veri toplama işlemi gerçekleştirilmesi sürecinden sonra toplanan tüm ölçekler araştırmacı tarafından incelenerek eksik veya hatalı doldurulduğu saptanan cevaplanmış sekiz ölçek araştırma kapsamından çıkartılarak; toplam 218 ölçek SPSS 21 programına aktarılarak veriler analiz için hazır aşamaya getirilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Aktarılan verilerin düzenlemesi yapıldıktan sonra, katılımcılara ilişkin tanımlayıcı istatistik ve frekans analizleri yapılmıştır. Verilerin parametrik test varsayımlarını (normal dağılım ve homojenlik) karşılayıp karşılamadığı incelenmiş ve parametrik dağılan veriler için, demografik değişkenlere ilişkin farklılıkların tespitinde MANOVA ve ANOVA testleri kullanılmıştır. Gruplar arasında tespit edilen istatistiksel farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlenmesinde Post-hoc testlerinden Tukey testi kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde ve yorumlarda, $p<0.05$ anlamlılık düzeyi dikkate alınmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

3. BULGULAR

Tablo 1. Ölçek Puanlarının Dağılımı

Alt Boyutlar	Madde Sayısı	N	Min	Max	Ort.	SS	Çarpıklık	Basıklık	Alpha
BZTÖ	36								0.940
Bilişsel	12	218	1.92	5.00	4.04	0.57	-0.66	1.10	0.887
Duyuşsal	12	218	2.17	5.00	3.98	0.56	-0.36	0.31	0.871
Davranışsal	12	218	1.92	5.00	3.68	0.70	-0.04	-0.59	0.885

Araştırma kapsamında yer alan bireylerin BZTÖ'nin 3 alt boyutu için aldıkları puanlar incelendiğinde, güreşçilerin boş zaman tutumlarına ilişkin ilk alt boyutun "bilişsel" (Ort.=4.04) olduğu ve bunu sırasıyla; "duyuşsal" (Ort.=3.98) ve "davranışsal" (Ort.=3.68) alt boyutunun izlediği tespit edilmiştir. Ölçeğin güvenirliğini test etmek için hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısının ölçek alt boyutları için 0.871 (duyuşsal) ile 0.887 (bilişsel) arasında değiştiği görülmektedir. Toplam ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.940 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlardan veri toplama aracının güvenilir ölçme yaptığı sonucuna ulaşılmıştır.

Büyüköztürk göre (2011), puanların dağılımında aritmetik ortalama, medyan ve mod birbirine yakınsa ve Skewness (Çarpıklık) - Kurtosis (Basıklık) değerleri -1 ile +1 değerleri arasında ise; puanların normal dağılım gösterdiği söylenebilir ve parametrik testler kullanılabilir. Buna göre yapılan normallik testleri sonucu ölçekten toplanan verilerin normal dağılım sergilediği belirlenmiş ve analizlerde parametrik istatistiksel yöntemler kullanılmıştır.

Tablo 2. Medeni Durum Değişkenine Göre MANOVA Sonuçları

Alt boyutlar	Bekar(N=132)		Evli(N=86)		F	p
	Ort.	Ss	Ort.	Ss		
Bilişsel	4.04	0.62	4.03	0.48	0.01	0.92
Duyuşsal	3.97	0.58	4.00	0.53	0.13	0.72
Davranışsal	3.69	0.71	3.66	0.68	0.11	0.74

Tablo 2'deki MANOVA sonuçlarına göre, "medeni durum" değişkeninin BZTÖ alt boyutları üzerinde temel etkisinin anlamlı olmadığını göstermektedir [λ=0.996, $F_{(3,214)}$=0.302; p>0.05]. Katılımcıların alt boyut düzeyindeki ortalama puanlarında ise "medeni durum" değişkeni ana etkisi açısından "bilişsel" [$F_{(1,216)}$=0.01; p>0.05], "duyuşsal" [$F_{(1,216)}$=0.13; p>0.05] ve "davranışsal" [$F_{(1,216)}$=0.11; p>0.05] alt boyut puanlarının anlamlı olarak farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 3. Eğitim Durumu Değişkenine Göre MANOVA Sonuçları

Alt boyutlar	İlkokul ve Ortaokul (N=25)		Lise (N=88)		Lisans (N=97)		Lisansüstü (N=8)		F	p
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss		
Bilişsel	4.08	0.36	3.99	0.64	4.05	0.54	4.31	0.56	0.85	0.47
Duyuşsal	3.94	0.45	3.98	0.60	3.97	0.54	4.24	0.57	0.62	0.60
Davranışsal	3.52	0.71	3.66	0.73	3.73	0.67	3.82	0.65	0.72	0.54

Tablo 3'deki MANOVA sonuçlarına göre, "eğitim durumu" değişkeninin BZTÖ alt boyutları üzerinde temel etkisinin anlamlı olmadığını göstermektedir [λ=0.967, $F_{(3,214)}$=0.784; p>0.05]. Katılımcıların alt boyut düzeyindeki ortalama puanlarının da ("bilişsel" [$F_{(3,214)}$=0.85; p>0.05], "duyuşsal" [$F_{(3,214)}$=0.62; p>0.05] ve "davranışsal" [$F_{(3,214)}$=0.72; p>0.05]) istatistiksel olarak anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir.

Tablo 4. Gelir Durumu Değişkenine Göre MANOVA Sonuçları

Alt boyutlar	İyi (N=61)		Normal (N=145)		Kötü (N=12)		F	p
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss		
Bilişsel	4.06	0.53	4.06	0.55	3.63	0.82	3.46	**0.03***
Duyuşsal	4.01	0.55	3.99	0.54	3.67	0.81	1.94	0.15
Davranışsal	3.69	0.68	3.68	0.68	3.59	0.97	0.10	0.90

Tablo 4 incelendiğinde, "gelir durumu" değişkeninin BZTÖ alt boyutları üzerinde temel etkisinin anlamlı olmadığı tespit edilmiştir [λ=0.962, $F_{(3,214)}$=1.381; p>0.05]. ANOVA sonuçlarına göre "gelir durumu" değişkeninin ana etkisi açısından sadece "bilişsel" [$F_{(2,215)}$=3.46; p<0.05] alt boyut puanlarının anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.Anlamlı farklılığın tespit edildiği "bilişsel" alt boyutunda gelir durumu "kötü" olan katılımcıların ortalama puanlarının (Ort.=3.63), "iyi" (Ort.=4.06) ve "normal" (Ort.=4.06) olan katılımcılardan daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca "gelir durumu" değişkeninin ana etkisi açısından "duyuşsal" [$F_{(2,215)}$=1.94; p>0.05] ve "davranışsal" [$F_{(2,215)}$=0.10; p>0.05])alt boyutlarının ortalama puanlarının ise istatistiksel olarak anlamlı farklılaşmadığı sonucuna varılmıştır.

Tablo 5. Güreş Yapma Yılı Değişkenine Göre MANOVA Sonuçları

Alt boyutlar	1-5 yıl (N=7)		6-10 yıl (N=66)		11-15 yıl (N=58)		16-20 yıl (N=51)		21 + yıl (N=36)		F	p
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss		
Bilişsel	3.87	0.26	4.03	0.61	4.10	0.59	4.00	0.61	4.04	0.42	0.41	0.80
Duyuşsal	4.00	0.51	3.99	0.54	3.95	0.59	3.98	0.61	4.00	0.49	0.08	0.99
Davranışsal	3.48	0.45	3.70	0.72	3.75	0.70	3.64	0.75	3.64	0.61	0.37	0.83

Tablo 5'deki tek yönlü MANOVA sonuçları incelendiğinde, "güreş yapma yılı"değişkeninin BZTÖ alt boyutları üzerinde temel etkisinin anlamlı olmadığı tespit edilmiştir [λ=0.958, $F_{(3,214)}$=0.757; p>0.05]. ANOVA sonuçları katılımcıların alt boyut düzeyindeki ortalama puanlarında ise "güreş yapma yılıdeğişkeni" ana etkisi açısından "bilişsel" [$F_{(4,213)}$=0.41; p>0.05], "duyuşsal" [$F_{(4,213)}$=0.08; p>0.05] ve "davranışsal" [$F_{(4,213)}$=0.37; p>0.05] alt boyut puanlarının anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir.

Tablo 6. Güreş Kategorisi Değişkenine Göre MANOVA Sonuçları

Alt boyutlar	Baş (N=47)		Başaltı (N=59)		Büyük Orta (N=45)		Küçük Orta Büyük (N=67)		F	p
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss		
Bilişsel	4.15	0.57	3.93	0.49	4.09	0.57	4.03	0.62	1.37	0.25
Duyuşsal	4.10	0.55	3.93	0.52	4.06	0.59	3.89	0.57	1.82	0.15
Davranışsal	3.75	0.74	3.56	0.66	3.82	0.68	3.64	0.70	1.45	0.23

Analiz sonuçları, "güreş kategorisi" değişkeninin BZTÖ alt boyutları üzerinde temel etkisinin anlamlı olmadığını göstermektedir [λ=0.950, $F_{(3,214)}$=1.210; p>0.05]. Katılımcıların alt boyut düzeyindeki ortalama puanlarında ise "güreş kategorisi" değişkeni ana etkisi açısından "bilişsel" [$F_{(3,214)}$=1.37; p>0.05], "duyuşsal" [$F_{(3,214)}$=1.82; p>0.05] ve "davranışsal" [$F_{(3,214)}$=1.45; p>0.05] alt boyut puanlarının da anlamlı olarak farklılaşmadığı belirlenmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde, katılımcıların serbest zaman tutumlarına ilişkin (a) bilişsel, (b) duyuşsal ve (c) davranışsal alt boyutortalama puanlarına ilişkin aldıkları puanların, bazı demografik değişkenlere göre karşılaştırılmasından elde edilen sonuçlar tartışılmıştır.

Katılımcıların serbest zaman tutum düzeyleri incelendiğinde en yüksek tutum ortalama puanını"bilişsel" alt boyutunda ve bunu sırasıyla; "duyuşsal" ve "davranışsal" tutum alt boyutunun izlediği tespit edilmiştir(tablo 1).Alanyazında çalışmamıza benzer sonuçların ortaya konulduğu çalışmalar mevcuttur. Örneğin, Kaya ve Gürbüz (2015)'ün 259 üniversite öğrencisiyleyaptıkları çalışmada, "bilişsel", "duyuşsal" ve "davranışsal" tutum puanları yüksek ortalama sıralamasını izlemektedir. Benzer sonuçlar,Akgül (2011), Güngörmüş ve Gürbüz (2012), Teixeira ve Freire (2013), Tolukan vd. (2014), Cengiz vd. (2018), Karadeniz (2019) ve Kara vd. (2019) araştırmalarında da görülmektedir.

Ayrıca farklı alt boyutların ortalamasının yüksek olduğu çalışmalara da vardır. Örneğin; Pala vd. (2015) yaptıkları "futboltenisi sporcularının boş zaman aktivitelerine yönelik tutumlarının incelenmesi" konuluaraştırmada, en yüksek ortalama puana sahip alt boyutun "davranışsal" tutum alt boyutu ve en düşük ortalama puana sahip alt boyutun ise "bilişsel" tutum alt boyutunda olduğu belirlenmiştir. Kaya vd. (2015)'nin adolesan bireyler ile yaptıkları çalışmada, serbest zaman tutumu en yüksek ortalama puana sahip alt boyutun"duyuşsal" ve bunu sırasıyla;"davranışsal" ve "bilişsel"tutum izlediği tespit edilmiştir. Yaşartürk (2016) 849 elit düzeydeki sporcu ile yaptığı doktora tez çalışmasında, serbest zaman tutumu en yüksek ortalama

puana sahip alt boyutun“duyuşsal” ve bunu sırasıyla;“bilişsel”ve “davranışsal”tutum izlediği tespit edilmiştir.

Bulgulara göre, “medeni durum”, “eğitim durumu”, “güreş yapma yılı” ve “güreş kategorisi” değişkenlerinin BZTÖ alt boyutları üzerinde temel etkisinin anlamlı olmadığı ve katılımcıların hiçbir alt boyut puanlarının anlamlı olarak farklılaşmadığı tespit edilmiştir(tablo 2-3, 5-6).

Alanyazında BZTÖ ile ilişkin yapılan çalışmalarda benzer ve farklı sonuçları görmek mümkündür. Şöyle ki; Günaçtı Atasoy (2014), 238 beden eğitimi öğretmeninin örneklem grubunu oluşturduğu yaptığı çalışma sonucunda, katılımcıların serbest zamana yönelik tutumlarının, “medeni durum” değişkeni açısından tüm alt boyutlarda anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir.Cengiz vd. (2018) yaptığı çalışmada, “BZTÖ”nin medeni durum değişkenine göre “bilişsel” ve “davranışsal” (bekar katılımcıların puanı yüksek) alt boyut puanlarının anlamlı olarak farklılaştığını ortaya koymuştur. Çalışmamızda medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmamasına karşın; bekar katılımcıların ortalama puanları evlilere göre Cengiz vd. (2018) yaptığı çalışmasındaki gibiher iki alt boyutta da yüksektir.

İleri ve Sönmez (2019) fiziksel aktivitelere yönlendirilen 274 yetişkin bireyle yaptığı çalımada, “eğitim durumu” değişkeninin BZTÖ alt boyutları üzerinde temel etkisinin anlamlı olmadığı ve katılımcıların hiçbir alt boyut puanlarının anlamlı olarak farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Katılımcıların “gelir durumu” değişkeninin ana etkisi açısından sadece “bilişsel” alt boyut puanlarının anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.Anlamlı farklılığın tespit edildiği “bilişsel” alt boyutunda gelir durumu “kötü” olan katılımcıların ortalama puanlarının, “iyi” ve “normal” olan katılımcılardan daha düşük olduğu tespit edilmiştir(tablo 4).Denkel (2019)’in 305

üniversite öğrencisininserbest zaman tutumlarının belirlenmesi ve demografik değişkenlere göre karşılaştırılması amacıyla yaptığı çalışma sonuçlarına göre, katılımcıların serbest zaman tutumlarının“gelir durumu” değişkenlerine göre farklılıklarının olduğu belirlenmiştir.

Çalışmanın sonucunda, güreşçilerin BZTÖortalama alt boyut puanlarının yüksek olduğu; alt boyut ortalama puanlarında ilk sırayı “bilişsel” alt boyutuna ilişkin tutumun aldığıgörülmektedir. Bulgularailişkin katılımcıların “eğitim durumu”, “haftalık serbest zaman süresi” ve “serbest zamanları değerlendirmede güçlük çekme” durumlarına göre istatistiksel anlamlı farklılıkların olduğu sonucuna varılmıştır.

ALTINCI BÖLÜM

5. ÖNERİLER

Yüzyıllara damgasını vurmuş en eski festivallerden turizm ve rekreasyon değeri olan Kırkpınar Yağlı Güreşi Festivalinin en önemli değeri olan pehlivanlarıyla ilgili çalışma sonucuna yönelik olarak;

- Pehlivanların serbest zaman motivasyonu, doyumu, ilgilenimi vb. ölçme araçlarıyla birlikte; iyi oluş, doyum, mutluluk gibi psikolojik ölçme araçlarıyla birlikte nicel çalışmaları yapılması,
- Güreş Federasyonunun ve Festival komitesinin güreşçilere ilişkin serbest zaman etkinliklerine ilişkin çeşitli eğitimlerin verilmesi, çeşitli etkinliklerin programlanması,
- Pehlivanların serbest zaman etkinliklerine yönelik tutumlarının belirlenmesi; serbest zaman davranışları üzerinde, programlarının düzenlenmesinde, serbest zaman motivasyon ve tatmin düzeyinin tahmini ile yerel ve ulusal çapta etkinlikler düzenlenmesi,
- Serbest zamanın algısı önemsenmeye başladığı; sosyo-ekonomik gelişmelere bağlı olarak serbest zaman tutum ve değerlendirme alışkanlıklarında ilerleme sağlamak için diğer çalışmalara ışık tutması,
- Serbest zaman etkinliklerine; kendimizi yenilemek, geliştirmek ve yaşamımızı zenginleştirmek için serbest zaman sağlayan fırsatlar yaratılması gerektiğiönerilebilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

KAYNAKLAR

Abadan, N. (1961). *Türk üniversite öğrencilerinin serbest zaman faaliyeti, boş zamanları değerlendirme semineri*. Halk Sağlığı Eğitim Komitesi Yayını: İstanbul.

Akgül, B. M.,& Gürbüz, B. (2011). *Boş* zaman tutum ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, XVI(1), 37-43.

Akgül, B.M. (2011). *Farklı kültürlerdeki bireylerin boş zaman aktivitelerine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi: Ankara-Londra örneği*. (Doktora Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Akgül, B.M.,& Gürbüz, B. (2010). Leisure attitude scale: The study of reliability and validity, *11th International Sports Sciences Congress*, 10-12 November, Antalya, Turkey, 55.

Akyüz, H. (2015). *Üniversite öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarının incelenmesi bartın üniversitesi örneği*. (Yüksek Lisans Tezi), Bartın: Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Akyüz, H., Karataş, İ., Gönülateş, S., Uzun, M., & Yermakhanov, B. (2018). Üniversite öğrencilerinin serbest zaman tutumu ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *6th International Conference on Science Culture and Sport, Proceeding Books*,25-27 April, Lviv/UKRAINE, 119.

Alamut, B. (2009). Tarihi Kırkpınar güreşinin turizm boyutu, *5. Uluslararası Tarihi Kırkpınar Sempozyumu*, Bildiriler Kitabı, 15-16 Mayıs, Edirne: Trakya Üniversitesi Yayınları, 37-39.

Baud-Bovy, M.,& Lawson, F. (1998). *Tourism and recreation: handbook of planning and design*. Butterworth-Heinemann Ltd.

Bodur, F. (1988). *Anadolu Üniversitesi iktisadi ve idari bilimler fakültesi öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme eğilimleri*.(Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Broadhurst, R. (2001). *Managing Environments for Leisure and Recreation*, New York: Routledge.

Cengiz, R., Öztürk, E., &Güngörmüş, H.A. (2018). Bireylerin serbest zaman tutum ve psikolojik iyi oluş ilişkisi. *I. Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi Kongresi*, Bildiri Özetleri Kitabı, 10-13 Mayıs, Bodrum/Muğla, Türkiye, 399-400.

Chung, M.H.,&Philips, D.A. (2002).The Relationship Between Attitude Toward Physical Education and Leisure Time Exercise in High School Students. Phsical Educator, 59(3),126-138.

Çelik, Z. (2014). *Ankara polis koleji öğrencilerinin boş zaman aktivitelerine yönelik tutumlarının incelenmesi.* (Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Çimen, Z., Sarol, H. (2015). Serbest zaman tutumu: Üniversite öğrencilerine yönelik bir ararştırma. *3. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi, Bildiri Kitabı*, 5- 7 Kasım, Eskişehir, 295-299.

Demir, C.,& Demir, D. (2006). "Bireylerin boş zaman faaliyetlerine katılmalarını etkileyen faktörler ile cinsiyet arasındaki ilişki: Lisans öğrencilerine yönelik bir uygulama", *Ege Üniversitesi iktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ege Akademik Bakış Dergisi*, 6(1), 36–48.

Demirel, M.,& Harmandar, D. (2009). Üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılımlarında engel oluşturabilecek faktörlerin belirlenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, *6*(1), 838-846.

Deng, J., Walker, G., &Swinnerton, G. (2005). Leisure attitudes: A comparison between Chinese in Canada and Anglo-Canadians. *Leisure/Loisir*, 29 (2): 239-273.

Denkel, M. (2019). *Üniversite öğrencilerinin rekreatif faaliyetlere bakış açılarının değerlendirilmesi;Trakya Üniversitesi Kırkpınar Besyo örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Edirne: Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Dervişoğlu, M. (2012). *Kırkpınar güreşleri'nin halk bilimsel açıdan incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Edirne: Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Doğan, İ. (2005). *Sosyoloji: Kavramlar ve sorunlar*. 5. Baskı. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Edirne Belediyesi Başkanlığı.(2019a).Kırkpınar yağlı güreşleri tarihi, http://www.edirnekirkpinar.com/tr/yazi/6-genel-bilgiler/36-tarihi, Erişim Tarihi: 26.10.2019.

Edirne Belediyesi Başkanlığı.(2019b).Pehlivan, http://www.edirnekirkpinar.com/tr/yazi/3-kulturel-kimlikler/15-pehlivan, Erişim Tarihi: 29.10.2019.

Gökçe, B. (1984). *Orta öğretim gençliğinin beklenti ve sorunları*. Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı.

Gökçe, H. (2008). *Serbest zaman doyumunun yaşam doyumu ve sosyo-demografik değişkenlerle ilişkisinin incelenmesi.*(Yüksek Lisans Tezi). Denizli: Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Güler, Ş. (1978). *Turizm sosyolojisi.* Gündüz Matbaacılık: Ankara.

Günaçtı-Atasoy, D. (2014). *Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeyleri ve serbest zamana yönelik tutumları*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Güngörmüş, H.A. (2007). *Özel sağlık-spor merkezlerinden hizmet alan bireyleri rekreasyonel egzersize güdüleyen faktörler.* (Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Güngörmüş, H.A. (2012). The study of validity and reliability of Turkish version of leisure motivation scale. *Energy Education Science and Technology Part B: Social and Educational Studies,*4(3): 1209–1216.

Güngörmüş, H.A.,& Gürbüz, B. (2012). Üniversite öğrencilerinin serbest zaman aktivitelerine yönelik tutumlarının karşılaştırılması, *2nd International Social Sciences in Physical Education and Sport Congress,* Ankara, Turkey, 115.

Güngörmüş, H.A., Yumuk, E.D., Bolat, C., & Karakullukçu, Ö.F. (2019). *Analysis of attitudes towards leisure activities and levels of involvement of individuals doing racket sports with recreational purposes.* 2. Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi Kongresi, Tam Metin Bildiriler Kitabı, 11 - 14 Nisan, Bodrum/Muğla, Türkiye, 339-343.

Gürbüz, B. Aşçı, F.H.,& Çelebi, M. (2006). The reliability and validity of the Turkish version of the recreational exercise motivation measure. *Proceedings of 9th International Sport Sciences Congress,* 3-5 November, Muğla, Turkey, 1044.

Gürbüz, B.,&Henderson, K. (2013): Exploring the meanings of leisure among Turkish university students. *Croatian Journal of Education,* 15(4), 927-957.

Gürbüz, B.,&Karaküçük, S. (2007).Boş zaman engelleri ölçeği-28:Ölçek geliştirme, geçerlik ve güvenirlik çalışması.*Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi,* XII(1), 3-10.

Henderson KA. (1996): One size doesn‟t fit all: The meanings of wome's leisure. *Journal of Leisure Research,* 28(3), 139-154.

İleri, F.,& Sönmez, A. (2019). Serbest zaman tutumunun incelenmesi: Yetişkin bireyler örneği. *2. Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi Kongresi, Özet Bildiriler Kitabı,* 11 - 14 Nisan, Bodrum/Muğla, Türkiye, 77-78.

Kara, F.M., Sarol, H., & Güngörmüş, H.A. (2018).Üniversite öğrencilerinde serbest zaman tutumu ve tutkunluk düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi Kongresi*, Bildiri Özetleri Kitabı, 10-13 Mayıs, Bodrum/Muğla, Türkiye, 427-428.

Kara, F.M., Sarol, H., & Güngörmüş, H.A. (2019). "Attitudes are contagious": Leisure attitude and passion of university students. *International Education Studies, 12*(7), 42-48.

Karadeniz, F. (2019). *Üniversite öğrencilerinin serbest zaman aktivitelerine yönelik tutum ve engellerinin incelenmesi (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Örneği).* (Yüksek Lisans Tezi). Muğla: Muğla Sıtkı Koçman ÜniversitesiSosyal Bilimler Enstitüsü.

Karaküçük, S. (2005). *Rekreasyon: Boş zamanları değerlendirme*. (5. Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.

Karaküçük, S.,& Gürbüz, B. (2006). The reliability and validity of the Turkish version of leisure constraints questionnaire. *Proceedings of 9th International Sport Sciences Congress,* 3-5 November, Muğla, Turkey, 1149.

Karaman, M., Ayyıldız, T., Okan, İ., & Yaman, M. (2016). Rekreatif dans aktivitelerine katılan bireylerin mutluluk, boş zaman tutumu ve yaşam tatmini düzeylerinin ve aralarındaki ilişkinin incelenmesi. *International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences*, 21, 75-93.

Karataş, S. (2019). *Psikoloji Sözlüğü,* Tutum, http://www.psikolojisozlugu.com/attitude-tutum, Erişim tarihi: 20.10.2019.

Kaufman, J.E. (1984). A Study of leisure satisfaction, leisure participation, and patterns of leisure activity in relationship to anxiety levels in retirees. *Dissertation Abstracts International*, 45(9), 3782–A.

Kaya, S.,& Gürbüz, B. (2015). An Examination of university students' attitudes towards leisure activities. *Pamukkale Spor Bilimleri Dergisi*, *6*(3), 46-60.

Kılbaş, Ş. (2001). *Rekreasyon: Boş zamanları değerlendirme*, 1. Baskı. Adana: Anaca Yayınları.

Küçükaltan, D., Oğuzhan, A., Apak, S., & Boyacıoğlu, E.Z. (2005). Bölgesel kalkınmada kültürel turizmin etkisi: Kırkpınar yağlı güreşleri örneği. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *7*(1), 1-22.

Mannell, R. C.,& Kleiber, D. A. (1997). A social psychology of leisure. Venture Publishing Inc..

Müştigil, S. (1993). *Dinlence ve turizm ilişkisi*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayını.

Önal, L. (2017). *Atatürk üniversitesi öğrencilerinin boş zaman tutumları ile boş zaman aktivitelerine katılımını engelleyen faktörlerin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Erzurum: Atatürk Üniversites. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Parr, M.G.,& Lashua, B.D. (2004). What is leisure? The perceptions of recreation practitioners and others. *Leisure Sciences*, *26*(1), 1-17.

Ragheb, M.G.,& Beard, J.G. (1982). Leisure attitude measurement. *Journal of Leisure Research*, 14, 155-167.

Ragheb, M.G.,& Tate, R.L. (1993). A behavioral model of leisure participation, based on leisure attitude, motivation and satisfaction. *Leisure Studies*, 12, 61-70.

Sağıroğlu İ., Ayar H. (2017). Fitness ve crossfit merkezlerine rekreatif egzersiz amaçlı katılımda etkili olan motivasyon faktörlerinin incelenmesi. *Uluslararası Anadolu Spor Bilimleri Dergisi*, 3, 167-179.

Sarol, H., Gürbüz, B., & Çimen, Z. (2012). Serbest zaman aktivitelerine yönelik tutumun incelenmesi: Yetişkin bireyler örneği, *12. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, Denizli, Türkiye.

Siegenthaler, K.L.,& O'Dell, I. (2000). Leisure attitude, leisure satisfaction and perceived freedom in leisure within family dyads. *Leisure Sciences*, 22: 281-296.

Soygüden, A. (2018). 656. Kırkpınar yağlı güreşlerine katılan seyircilerin sosya-demografik özellikleri ve katılım sebepleri. *Trakya University Journal of Social Science*, *20*(2), 337-352.

Şahin, H.M. (2005). *Beden eğitimi ve spor sözlüğü*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, (2019b). *Kırkpınar yağlı güreş festivali*. https://aregem.ktb.gov.tr/TR-202335/kirkpinar-yagli-gures-festivali.html, Erişim Tarihi: 26.10.2019.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2019a). *Geleneksel Kırkpınar yağlı güreşleri: Kırkpınar efsanesi*.https://edirne.ktb.gov.tr/TR-76392/kirkpinar-yagli-guresleri.html, Erişim Tarihi: 26.10.2019.

TDK (2019). Türkçe Sözlük, Tutum, https://sozluk.gov.tr, Erişim tarihi: 20.10.2019.

Teixeira, A.,& Freire, T. (2013). The Leisure attitude scale: Psychometrics properties of a short version for adolescents and young adults. *Leisure/Loisir*, 37(1), 57-67.

Tolukan, E.,Güngörmüş, H.A., Direkci, M.,& Kaya, E. (2015). Attitudes of the individuals benefiting from youth centers towardleisure activities. *ERPA 2015 Book of Proceedings*, 313-316.

Torkildsen, G. (2005). *Leisure and recreation management*. 5. edition, http://www.ebookstore.tandf.co.uk EveFN Spon. USA, Canada: Routledge. Taylor&Francis Group.

Tsaur, S. H., Yen, C. H. ve Hsiao, S. L. (2013). TranscendentExperience, Flow and Happiness for Mountain Climbers, *International Journal of Tourism Research*, 15 (4):360-374.

Veblen, T. (1899). *The theory of the leisure class*. (reprinted, 1934). New York: Modern Library.

Walker, G.J., Deng, J., & Chapman, R. (2007). Leisure attitudes: A follow-up- study comparing Canadians, Chinese in Canada, and Mainland Chinese. *World Leisure*, 4, 207-215.

Yalçın, İ., Ekinci, N.E., Nacar, Ç., & Boz, M. (2018). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin serbest zaman tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *I. Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi Kongresi*, Bildiri Özetleri Kitabı, 10-13 Mayıs, Bodrum/Muğla, Türkiye, 269-270.

Yaşartürk, F. (2016). *Elit düzeydeki sporcuların rekreatif etkinlik tercihlerinde tutum, sıkılma algısı ile yaşam doyumlarının incelenmesi*. (Doktora Tezi), Sakarya: Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yetim, A. A. (2005). *Sosyoloji ve spor*. İstanbul: Yaylacık Matbaası.

Zelinski, E.J. (2005). *Çalışma(ma)'nın keyfi, İşkolikler, işsizler ve emekliler için bir rehber*.Birinci Baskı. Çolakoğlu D (Çev), İstanbul: Boyner Yayınları.

EK 1. ETİK KURUL ONAY FORMU

Evrak Tarih ve Sayısı: 10/05/2019-330442

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başkanlığı

Sayı : 29563864-050.04.04
Konu : Kararlar

Sayın Doç. Dr. İsa SAĞIROĞLU

Danışmanlığını yaptığınız, Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi İsmail BALABAN'ın araştırması ile ilgili yapmış olduğunuz başvuru Trakya Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun 24.04.2019 tarihli toplantısında alınan 04/09 numaralı kararı ile uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Ayhan GENÇLER
Başkan

Ek:Etik Kurul Kararı

Adres:Trakya Üniversitesi Rektörlüğü Balkan Yerleşkesi 22030 Edirne
Telefon:2842234004 Faks2842234203
E-Posta:ozelkalem@trakya.edu.tr Elektronik Ağ:http://www.trakya.edu.tr/

Bilgi için: Serkan ÖÇAL
Unvanı: Sekreter

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU

Oturum Sayısı: 2019/04
KARAR NO: 2019.04.09 **Karar Tarihi: 24.04.2019**

Akademik Danışmanlığını Üniversitemiz Kırkpınar Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğretim Üyesi, Dr. Öğr. Üyesi İsa SAĞIROĞLU'nun yaptığı Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi İsmail BALABAN tarafından Trakya Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulunda değerlendirilmek üzere gönderilen "Yağlı Güreş Yapan Sporcuların Rekreatif Faaliyetlere Bakış Açılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı araştırma dosyası incelenmiştir. Araştırmanın; gerçekleştirilmesinde etik bilimsel standartlar açısından sakınca bulunmadığına mevcudun oy birliği / ~~oy çokluğu~~ ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Ayhan GENÇLER
Başkan
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒evet ☐hayır

Prof. Dr. Rıdvan CANIM
Üye
Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☐yok
Toplantı Katılım ☐evet ☒hayır

Prof. Dr. Yüksel BAYRAK
Üye
Fen Fakültesi Öğr.Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒evet ☐hayır

Prof. Ahmet Hamdi ZAFER
Üye
Devlet Konservatuvarı Öğr.Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☐yok
Toplantı Katılım ☐evet ☒hayır

Doç. Dr. Yılmaz ÇAKICI
Üye
Eğitim Fakültesi Öğr.Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☐yok
Toplantı Katılım ☐evet ☒hayır

Doç. Dr. Esma MİRİLAYANLAR
Üye
Mimarlık Fakültesi Öğretim.Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒evet ☐hayır

Doç. Dr. Emre AZİLGAN
Üye
Sağlık Bilimleri Fak. Öğr.Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒evet ☐hayır

Doç. Dr. Ahmet Emre DAĞTAŞOĞLU
Üye
İlahiyat Fakültesi Öğr. Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒evet ☐hayır

Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül KILIÇ
Üye
Balkan Araştırma Enst. Öğr.Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒evet ☐hayır

Dr. Öğr. Üyesi Levent DOĞAN
Üye
Edebiyat Fakültesi Öğretim.Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒evet ☐hayır

Dr. Öğr. Üyesi Özcan AYGÜN
Üye
Edebiyat Fakültesi Öğretim.Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☐yok
Toplantı Katılım ☐evet ☒hayır

Dr. Öğr. Üyesi Ercan YILMAZ
Üye
Güzel Sanatlar Fakültesi Öğretim.Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒evet ☐hayır

EK 2. KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Yaşınız: ……. **Doğum Yeriniz (İL):……..**

Yaşadığınız yer (İkametgah): ( )Büyükşehir ( ) İl Merkezi ( ) İlçe / Kasaba ( ) Köy

Eğitim Durumu: ( ) İlk ve Ortaokul ( ) Lise ( ) Üniversite ( ) Yüksek Lisans / Doktora

Medeni Durumunuz: ( ) Bekar ( ) Evli iseniz çocuk sayısı ……

Maddi Durumunuz (Sizce Refah Düzeyi): ( ) İyi ( ) Orta ( ) Kötü

Kaç Yıldır Spor Yapıyorsunuz (Güreş):……..

Kırkpınar Kaç Yıldır Katılıyorsunuz:…….

Hangi Kategoride Güreşiyorsunuz: ( ) Baş ( ) Baş altı ( ) Büyük Orta ( ) Küçük Orta Büyük

Kırkpınar'da en iyi dereceniz…….

EK 3. BOŞ ZAMAN TUTUM ÖLÇEĞİ

Değerli Pehlivanlar

Bu çalışma, serbest zamana (Boş Zaman) yönelik tutumlarınızı ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışma sonuçları, yalnızca bu konudaki tutumlarınızı belirlemek için kullanılacak, kişisel amaçlar için çalışma sonuçlarından yararlanılmayacaktır. Bu nedenle isim yazmanıza gerek yoktur. ***Yardım ve katkılarınız için teşekkür ederim.***

İSMAİL BALABAN

	BOŞ ZAMAN TUTUM ÖLÇEĞİ Her bir ifadeyi dikkatli bir şekilde okuduktan sonra, buna ne derece **katıldığınızı ya da katılmadığınızı ifadenin yanındaki kutucukları işaretleyerek belirtiniz**. Lütfen her ifadeyi bir kez işaretleyiniz ve cevaplanmamış hiçbir ifade bırakmayınız.	**Kesinlikle Katılmıyoru**	**Katılmıyorum**	**Kararsızım**	**Katılıyorum**	**Kesinlikle Katılıyorum**
		-2	-1	0	1	2
1.	**Boş zaman aktiviteleri ile meşgul olmak zamanı akıllıca kullanmaktır.**					
2.	Boş zaman aktiviteleri bireyler ve toplum için faydalıdır.					
3.	**İnsanlar çoğunlukla arkadaşlık ilişkilerini boş zamanlarında geliştirirler.**					
4.	Boş zaman aktiviteleri sağlığa katkı sağlar.					
5.	**Boş zaman aktiviteleri mutluluğu artırır.**					
6.	Boş zaman çalışma verimini artırır.					
7.	**Boş zaman aktiviteleri enerjiyi yenilemeye yardımcı olur.**					
8.	Boş zaman aktiviteleri kişisel gelişim için bir araç olabilir.					
9.	**Boş zaman aktiviteleri bireylerin rahatlamasına yardımcı olur.**					
10.	İnsanlar boş zaman aktivitelerine ihtiyaç duyar.					
11.	**Boş zaman aktiviteleri sosyal ilişkiler için iyi bir fırsattır.**					
12.	Boş zaman aktiviteleri önemlidir.					
13.	**Boş zaman aktiviteleri ile meşgul olduğumda zaman çok çabuk geçiyor.**					
14.	Boş zaman aktivitelerim bana keyif veriyor.					
15.	**Boş zaman aktivitelerime değer veririm.**					
16.	Boş zamanım boyunca kendim olabiliyorum.					
17.	**Boş zaman aktivitelerim bana zevkli deneyimler sağlar.**					
18.	Boş zamanın benim için iyi olduğunu hissediyorum.					
19.	**Boş zaman aktiviteleri ile meşgul olmaktan hoşlanıyorum.**					
20.	Boş zaman aktivitelerim canlandırıcıdır.					
21.	**Boş zaman aktiviteleri ile sık sık meşgul olmanın uygun olduğunu düşünüyorum.**					
22.	Boş zaman aktiviteleri için harcadığım zamanın boşa geçmediğini hissediyorum.					
23.	**Boş zaman aktivitelerimden hoşlanıyorum.**					
24.	Boş zaman aktiviteleri dikkatimin tamamını alıyor.					
25.	**Boş zaman aktivitelerine sık sık katılırım.**					
26.	İmkânım olsa boş zaman aktiviteleri için harcadığım zaman miktarını artırırım.					
27.	**Gelir durumum müsaade ettiği ölçüde boş zaman aktivitelerimde kullanmak üzere araç-gereç satın alırım.**					
28.	Zamanım ve param yetse daha yeni boş zaman aktivitelerine katılırım.					
29.	**Boş zaman aktivitelerimde daha yeterli olabilmek için önemli derecede zaman ve efor harcarım.**					
30.	Seçme şansım olsa boş zaman ihtiyaçlarını karşılayan bir şehir ya da çevrede yaşarım.					
31.	**Plansız bile olsa bazı boş zaman aktivitelerine katılırım.**					
32.	Boş zaman aktivitelerini daha iyi yapabilmek için bir seminer ya da kursa katılabilirim.					
33.	**Boş zaman aktiviteleri ile meşgul olmak için boş zamanımın artması gerektiğini düşünüyorum.**					
34.	Meşgulken bile boş zaman aktivitelerine katılırım.					
35.	**Boş zaman aktivitelerine yönelik eğitim ve ön hazırlık için zaman harcayabilirim.**					
36.	Diğer aktiviteler arasında boş zamanıma yüksek öncelik tanırım.					